

ZMIENIAMY ŁÓDZKIE
Z FUNDUSZAMI
EUROPEJSKIMI

Materiały szkoleniowe:

Kontrola i monitoring trwałości projektów współfinansowanych z EFRR

Trener: Małgorzata Rulińska

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wszystkich obecnych oraz potencjalnych beneficjentów RPO WŁ 2014-2020 serdecznie zapraszamy na tegoroczny cykl szkoleń!

W tym roku mamy dla Was:

7 sprawdzonych ekspertów

r.pr. dr Andrżela Gawrońska-Baran
r.pr. Agnieszka Masłowska-Gądek
r.pr. Aleksandra Piotrowska-Marzęta
Małgorzata Rulińska
Krystian Przygodzki
Bartosz Korbus
Marcin Kibitlewski

27 szkoleń on-line

z obszarów takich jak: prawo zamówień publicznych, prawo budowlane, SL2014, projekty unijne czy też ochrona danych osobowych

27 dyżurów eksperckich

W tym roku do każdego szkolenia mamy dla Was dyżur prowadzącego je Eksperta. Każdy dostaje możliwość porozmawiania z Ekspertem na żywo na chacie, w ramach platformy *szkoleniarpo.lodzkie.pl*, bądź poprzez dedykowaną skrzynkę e-mail. Terminy poszczególnych dyżurów będą dostępne podczas szkoleń oraz bezpośrednio na platformie *szkoleniarpo.lodzkie.pl*.

Jeśli nie macie jeszcze swojego konta na platformie to jest to bardzo dobry moment aby je założyć!

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Informacje o prowadzącym

Małgorzata Rulińska

Przeprowadziła ponad 400 szkoleń z perspektywy finansowej UE 2014-2020 skierowanych do jednostek sektora finansów publicznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Otrzymała złoty certyfikat trenera EFS oraz wpis na listę ekspertów MiIR m.in. z zakresu administracji rządowej i samorządowej, systemów służby zdrowia oraz włączenia społecznego.

Napisała ponad 40 projektów do nowych programów operacyjnych krajowych i regionalnych. Posiada 25 lat doświadczenia w przygotowaniu i realizacji projektów we wszystkich trzech sektorach, w tym we współpracy partnerskiej międzysektorowej. Ocenia projekty w PO WER i RPO.

Obecnie jest prezesem firmy szkoleniowo-konsultingowej, wcześniej 8 lat w samorządach, które reprezentowała w Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (5 lat). Działa w 3 organizacjach pozarządowych. Z ramienia Krajowej Rady Działalności Pożytku Publicznego uczestniczyła w pracach Komitetu Monitorującego Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego.

Z wykształcenia ekonomistka, stypendystka Kongresu Stanów Zjednoczonych Ameryki (podyplomowe studia z finansów i administracji publicznej na Georgetown University), Ukończyła podyplomowe studia School of Management, Prawo i Gospodarka Unii Europejskiej (Uniwersytet Wrocławski). Wieloletni wykładowca na studiach podyplomowych z zakresu projektów UE.

Przez uczestników lubiana za komunikatywność i wszechstronną wiedzę.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Agenda szkolenia

Godziny	Program Szkolenia
9.00-10.40	<ol style="list-style-type: none">1. Zagadnienie zachowania trwałości operacji – podstawy prawne oraz definicje2. Trwałość Projektu w rozumieniu art. 71 rozporządzenia 1303/20133. Podstawowe terminy i definicje:<ol style="list-style-type: none">a. infrastrukturab. inwestycja produkcyjnac. zaprzestanie działalnościd. zmiana własnoście. nienależna korzyśćf. istotna zmianag. pierwotne cele operacji
10.40-10.55	Przerwa
10.55-12.40	<ol style="list-style-type: none">1. Specyfika trwałości w projektach EFRR2. Trwałość w odniesieniu do infrastruktury3. Trwałość powstałych miejsc pracy4. Przykłady łamania trwałości projektu EFRR

Godziny	Program Szkolenia
12.40-12.55	Przerwa
12.55-13.50	<ol style="list-style-type: none">1. Wymogi odnośnie trwałości wynikające z dokumentacji konkursowej, umowy oraz wniosku o dofinansowanie2. Zagadnienie zachowania trwałości projektu współfinansowanego z EFRR – interpretacje MRR3. Wskaźniki realizacji celów projektu i ich zmiana w okresie trwałości4. Monitorowanie trwałości projektu:<ol style="list-style-type: none">a. obowiązkowa sprawozdawczośćb. kontrole w okresie trwałości5. Korekty finansowe związane z brakiem trwałości
13.50-14.00	Sesja pytań i odpowiedzi

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Prezentacja

Szkolenie współfinansowane jest z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

- Postawy prawne
- Podstawowe terminy i definicje
- Specyfika trwałości w projektach współfinansowanych z EFRR
- Badanie trwałości projektu
- Przykłady naruszenia trwałości
- Konsekwencje związane z niezachowaniem trwałości
- Monitorowanie trwałości – sprawozdawczość, kontrole

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dokumenty regulujące trwałość

- Rozporządzenie ogólne;
- Dokumentacja konkursowa/naboru;
- Umowa o dofinansowanie projektu;
- Wniosek o dofinansowanie projektu;
- Umowy partnerskie.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

6.4 Trwałość projektu

Należy wskazać, w jaki sposób projekt będzie funkcjonować po zakończeniu realizacji. Informacja ta służy zapewnieniu zachowania zasad obowiązujących zgodnie z zapisami art. 71 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

6.6. Komplementarność - Powiązanie realizowanego projektu z projektami realizowanymi z innych środków, w szczególności ze środków Unii Europejskiej oraz własnych

Powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami, zarówno tymi zrealizowanymi, jak też z tymi, które są w trakcie realizacji, lub które dopiero zostały zaakceptowane do realizacji (bez względu na źródło finansowania czy też podmiot realizujący)

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

6.6. Komplementarność

w szczególności w następującym zakresie:

- czy przy realizacji projektu będą wykorzystywane efekty realizacji innego projektu, czy nastąpi **wzmocnienie trwałości efektów** jednego przedsięwzięcia realizacją innego

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

6.7. Stan przygotowania projektu do realizacji

W celu zapewnienia pełnej i rzetelnej informacji na temat efektów wsparcia Wnioskodawca ma obowiązek zastosowania w projekcie wszystkich wskaźników produktu, rezultatu bezpośredniego oraz wskaźników horyzontalnych adekwatnych do zakresu i celu realizowanego projektu oraz monitorowania **ich w okresie realizacji i trwałości projektu.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

Do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć stosowne oświadczenie, że Wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nieruchomością. Inwestor nie musi dołączać do wniosku wypisów z ksiąg wieczystych lub aktów notarialnych potwierdzających to prawo (złożenie fałszywego oświadczenia jest zagrożone odpowiedzialnością karną).

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Instrukcja wniosku o dofinansowanie

W sytuacji, w której Wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane z tytułu innego niż własność, należy przedłożyć kopię dokumentu potwierdzającego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. W sytuacji, w której prawo do dysponowania nieruchomością wynika z umowy czasowej (np. umowa dzierżawy) zapisy tej umowy **muszą umożliwiać zachowanie trwałości projektu.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ART. 71 ROZP. 1303/2013

W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie 5 lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta lub w okresie ustalonym zgodnie z zasadami pomocy państwa, tam gdzie ma to zastosowanie, zajdzie którakolwiek z okoliczności:

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ART. 71 ROZP. 1303/2013 – ZNACZĄCA MODYFIKACJA

- a) **zaprzestanie działalności produkcyjnej** lub przeniesienie jej poza obszar objęty programem;

- b) **zmiana własności elementu infrastruktury**, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu **nienależne korzyści**;

ART. 71 ROZP. 1303/2013 ZNACZĄCA MODYFIKACJA

c) istotna zmiana wpływająca na charakter operacji, jej cele lub warunki wdrażania, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jej pierwotnych celów.

Kwoty nienależnie wypłacone są odzyskiwane w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogów.

ART. 71 ROZP. 1303/2013

Państwa członkowskie mogą skrócić okres ustalony w akapicie pierwszym **do trzech lat** w przypadkach dotyczących **utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP.**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ART. 71 ROZP. 1303/2013 ZNACZĄCA MODYFIKACJA

W przypadku operacji obejmującej inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne dokonuje się zwrotu wkładu z EFSI, jeżeli w okresie 10 lat od płatności końcowej na rzecz beneficjenta działalność produkcyjna **podlega przeniesieniu poza obszar Unii (wyjątek – MŚP)**.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Działalność produkcyjna i jej zaprzestanie

Działalność produkcyjna to działalność, w wyniku której produkowane są dobra lub świadczone są usługi.

Przeniesienie działalności produkcyjnej **do innego państwa członkowskiego** jest traktowane **jako zaprzestanie działalności produkcyjnej**.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zaprzestanie działalności

Zaprzestanie działalności produkcyjnej odnosi się do trwałego **przerwania działań bezpośrednio związanych z realizowanym projektem - niekoniecznie oznacza to zaprzestanie całej działalności produkcyjnej** danej firmy lub instytucji publicznej.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Działalność produkcyjna

W związku z zasadą trwałości projektu mowa jest o utrzymaniu działalności produkcyjnej, **a nie utrzymaniu produkcji wyrobu o określonym wzorze przemysłowym/użytkowym.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zaprzestanie działalności

Przykład 1

- Firma XYZ dokonała termomodernizacji obiektu, w którym odbywała się produkcja butów dziecięcych.
- Ze względu na znaczący spadek popytu zmieniono profil produkcji na obuwie sportowe – nie nastąpiło naruszenie trwałości projektu.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zaprzestanie działalności

Przykład 2

Firma Pro eco Barbara Łódzka rok po zakończeniu inwestycji ze środków RPO WŁ 2014-2020 przeniosła swoją główną siedzibę do województwa lubuskiego.

Czy nastąpiło naruszenie trwałości?

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Poprzez „własność” rozumie się przysługujące podmiotom prawo rzeczowe, tj. prawo o charakterze cywilnoprawnym, które obejmuje pełny zakres uprawnień wobec rzeczy.

Prawo własności obejmuje „pełnię władzy” właściciela nad jego rzeczą – uprawnienie do korzystania z rzeczy oraz do rozporządzania nią.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

promuje
łódzkie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Za zmianę charakteru własności uznaje się **prawne jej przeniesienie na inny podmiot.**

Przeniesienie własności dokonuje się **na mocy umowy sprzedaży, zamiany, darowizny, przekazania lub innej umowy** służącej przeniesieniu własności rzeczy.

Uwaga: dzierżawa nie jest zmianą charakteru własności

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Termin „zmiana charakteru własności” należy rozumieć także jako:

- **zmianę własności elementu projektu,**
- **zmianę w strukturze własnościowej określonego podmiotu, w tym w strukturze udziałów w spółce z o.o. i zmianie struktury akcjonariatu w spółce akcyjnej.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Zmianą charakteru własności może być także przeniesienie własności **z podmiotu publicznego na publiczny** czy **z prywatnego na prywatny** – zarówno w pełnym zakresie jak i poprzez obejmowanie udziałów.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Nie stanowi zmiany charakteru własności zmiana formy organizacyjno – prawnej przedsiębiorstwa, np. na skutek przekształcenia uregulowanego w Tytule IV Dział III „Przekształcenie spółek” Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Przykład 1

- Zakład utylizacji odpadów był własnością związku celowego 4 gmin.
- Jego termomodernizacja nastąpiła ze środków RPO WŁ. Po roku do związku doszły dwie nowe gminy – nastąpiła zmiana własności.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zmiana własności

Przykład 2

- Jan Malinowski przekształcił swoją działalność gospodarczą w spółkę z o.o., do której zaprosił szwagra.
- Wcześniej Malinowski wykonał projekt inwestycyjny.
- Było to 2 lata temu. Nastąpiła zmiana własności w okresie trwałości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Istotna zmiana - zmiana charakteru operacji

Przez charakter operacji rozumie się jej **właściwości ogólne**, to jest właściwy jej **zespół cech**, odróżniających ją od innych operacji tego samego rodzaju.

Charakter projektu to także **główne działania podejmowane w ramach danego przedsięwzięcia**.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Istotna zmiana - zmiana charakteru operacji

Zmiana charakteru operacji może być oceniana przez pryzmat m.in. stopnia osiągnięcia zakładanych wskaźników realizacji projektu.

Zmniejszenie wskaźników na poziomie rezultatu oraz produktu nie musi automatycznie oznaczać znaczącej modyfikacji wpływającej na zachowanie zasady trwałości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Istotna zmiana - zmiana charakteru operacji

Przykład

- ❑ W rewitalizowanym centrum tradycji lokalnej powstało kino. Zakładano, że odwiedzi je minimum 5000 osób/rok. Jednak w pobliżu powstało duże prywatne centrum rozrywki, do którego częściej niż do kina zaczęli przychodzić mieszkańcy dzielnicy. Znotowano spadek wskaźnika o 50%.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Istotna zmiana - zmiana charakteru operacji

Przykład (cd)

- Dyrekcja kina wdrożyła program lojalnościowy wprowadzając korzystne karnety, bilety dla wycieczek szkolnych i senioralnych, co poprawiło wskaźnik o 10%. Beneficjent dołożył należytej staranności, aby podwyższyć wskaźnik, lecz zaszły okoliczności, których nie mógł przewidzieć na etapie pisania projektu.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Pierwotne cele operacji

W przypadku, gdy **cele projektu zostały utrzymane**, pomimo **zmniejszenia osiągniętych wartości niektórych wskaźników**, należy przyjąć, iż ta przesłanka trwałości projektu została zachowana.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Pierwotne cele operacji

Przykład

- W ramach projektu rewitalizacyjnego (EFRR) wyremontowano 3 mieszkania komunalne z przeznaczeniem na mieszkania treningowe dla osób opuszczających pieczę zastępczą.

- Inwestycję zakończono w 2019 r.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Pierwotne cele operacji

Przykład (cd)

- W kolejnym roku radni podjęli decyzję by mieszkania treningowe zamienić na mieszkania dla lekarzy z powodu braku specjalistów w miejscowym szpitalu.
- Beneficjent zwróci 4/5 dotacji pod warunkiem, że przez cały rok lokale były wykorzystywane zgodnie z celem projektu.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść

Za „korzyść” należy uznać takie przysporzenie majątkowe, w tym uzyskanie przychodu, zwolnienie z długu lub uniknięcie straty, albo takie uzyskanie pozycji ekonomicznie lepszej niż możliwa do uzyskania przez inne podmioty w tych samych warunkach, które:

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść

- nastąpiło w wyniku zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo zaprzestania działalności produkcyjnej;
- faktycznie powstało po stronie przedsiębiorstwa lub podmiotu publicznego.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść

Korzyść nieuzasadniona (ostatecznie naruszająca zasadę trwałości) to korzyść, która jest nie do pogodzenia z **celami pomocy** realizowanej przez zaangażowanie Funduszy oraz **celami dofinansowania danego działania**.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść – przykład

Zmiana formy prawnej firmy z osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą na własny rachunek na spółkę z o.o.

W wyniku przeprowadzenia działań dojdzie **do zmiany charakteru własności w projekcie.**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść – przykład

Wniesienie majątku przedsiębiorstwa prowadzonego w formie jednoosobowej działalności gospodarczej aportem do spółki prawa handlowego to forma zbycia przedsiębiorstwa.

Podmiot przyjmujący aport powinien zobowiązać się do utrzymania celów projektu – może to nastąpić poprzez aneksowanie umowy o dofinansowanie.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Nienależna korzyść – przykład

Wniesienie aportem określonych składników majątkowych buduje potencjał przedsiębiorstwa, więc jest nienależną korzyścią.

W wyniku przeprowadzenia proponowanych przez beneficjenta rozwiązań dojdzie **do zmiany charakteru własności w projekcie.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zachowanie trwałości

Zachowanie trwałości projektu obowiązuje w odniesieniu do współfinansowanej w ramach projektu infrastruktury lub inwestycji produkcyjnych, gdzie **infrastrukturę** należy interpretować **jako środki trwałe** zdefiniowane w pkt 1 lit. w rozdziale 3 Wytycznych.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Infrastruktura

- ❑ **środki trwałe** – wg ustawy o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.), z zastrzeżeniem inwestycji (art. 3 ust. 1 pkt 17 tej ustawy), rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki organizacyjnej

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Infrastruktura – środki trwałe to m.in:

- ☐ **nieruchomości** – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, **maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, ulepszenia w obcych środkach trwałych, inwentarz żywy**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Inwestycje produkcyjne

- ❑ **Inwestycja produkcyjna** – istotą jest angażowanie środków finansowych w środki trwałe. Dzięki inwestycjom produkcyjnym, zwiększa się zdolność wytwórcza jednostki gospodarczej. Dotyczy większości projektów dofinansowanych z EFRR. Trwałość w tym rozumieniu nie dotyczy projektów dofinansowanych z EFS.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zachowanie trwałości

W przypadku projektów współfin. ze środków funduszy strukturalnych i FS nie dotyczących inwestycji w infrastrukturę lub inwestycji produkcyjnych, zachowanie trwałości projektu oznacza **utrzymanie inwestycji lub miejsc pracy zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zachowanie trwałości

Zasada trwałości nie ma zastosowania:

- a) w przypadku instrumentów finansowych,

- b) w sytuacji, gdy beneficjent zaprzestał działalności z powodu ogłoszenia upadłości niewynikającej z oszukańczego bankructwa w rozum. przepisów art. 71 rozp. ogólnego.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Zachowanie trwałości

Brak ogłoszenia upadłości wobec beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności (z wył. przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dn. 28.02.2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.), oznacza naruszenie zasady trwałości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Badanie trwałości różnice pomiędzy okresami

W latach 2017-2013: **ustalenie czy projekt nie został poddany znaczącej modyfikacji**, za którą uznawało się zmiany naruszające jego **charakter, warunki realizacji**, mogące powodować uzyskanie **nieuzasadnionych korzyści lub** zmiany charakteru własności infrastruktury powstałej w wyniku realizacji projektu.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Badanie trwałości różnice pomiędzy okresami

W latach 2014-2020: **ustalenie czy projekt nie został poddany znaczącej modyfikacji**, za którą uznaje się zaprzestanie działalności, zmianę własności, która daje nienależne korzyści i zmianę wpływającą na cele.

Różnica: obecnie wystarczy zaprzestanie działalności, by mówić o naruszeniu trwałości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ekspertyza Deloitte – przykłady naruszenia trwałości

Można wyróżnić następujące sytuacje, które w opinii MR stanowiły nieuzasadnioną korzyść:

- a) Czerpanie korzyści przez nabywcę wytworzonej infrastruktury w sposób niezgodny z celami PO (np. sposób komercyjny, gdy współfinansowany był projekt zbywcy – podmiotu publicznego).

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ekspertyza Deloitte – przykłady naruszenia trwałości

- b) Przekształcenie (wniesienie wkładu w postaci) przedsiębiorstwa prowadzonego przez osobę fizyczną do spółki cywilnej lub spółki handlowej z osobą niebędącą beneficjentem w związku z danym projektem.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ekspertyza Deloitte – przykłady naruszenia trwałości

- c) Uzyskanie przez nabywcę danego elementu infrastruktury pozycji ekonomicznej, której nie uzyskałby bez współfinansowania z funduszy UE.

- d) Umożliwienie osiągnięcia lub osiągnięcie przez nabywcę elementu współfinansowanej infrastruktury zysków z komercyjnej działalności przy użyciu tego elementu.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ekspertyza Deloitte - przykłady naruszenia trwałości

- e) **Zbycie elementu infrastruktury** przez podmiot publiczny na rzecz przedsiębiorcy.

- f) **Zbycie udziałów w spółce** – beneficjenta (uprzednio posiadanych przez podmiot publiczny) przedsiębiorcy, a przez to umożliwienie mu osiągnięcia zysków z działalności opartej o infrastrukturę dofin. z funduszy.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ekspertyza Deloitte – przykłady naruszenia trwałości

g) Zbycie udziałów w spółce – beneficjenta **za cenę ustaloną w związku z** posiadaną przez spółkę infrastrukturą współfinansowaną z funduszy.

Czy to będą naruszenia? zawieszenie produkcji na okres wakacji, wykorzystanie hali sportowej na targi turystyczne

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Naruszenie trwałości – interpretacja MR

Co w przypadku kradzieży środków trwałych?

Odp: beneficjent jest zobowiązany do odtworzenia tego elementu na potrzeby realizowanego projektu – przy założeniu, iż przedmiotowa infrastruktura odgrywa istotną rolę w projekcie, tj. jej brak może spowodować nieosiągnięcie założonych celów projektu

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Niezachowanie trwałości

Brak ogłoszenia upadłości wobec beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności (z wył. przypadku, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dn. 28.02.2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.), oznacza naruszenie zasady trwałości.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Dopuszczalne zmiany – przykłady

- 1) Zbycie środków trwałych w celu zakupu nowocześniejszych i poprawy jakości,
- 2) Zlikwidowanie uszkodzonych środków trwałych i wstawienie własnych o podobnych parametrach,
- 3) Zmiana produkcji polega na ulepszeniu ze względu na bardziej restrykcyjne przepisy,
- 4) Zaprzestanie produkcji wynika z nieoszukańczego bankructwa.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wymogi wynikające z umowy o dofinansowanie

Po zakończeniu realizacji Projektu beneficjent zobowiązany jest do składania corocznego, do 31 stycznia każdego roku (...) oświadczenia o przestrzeganiu zasady trwałości projektu zrealizowanego w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 wraz z ankietą (...) według wzoru określonego przez IZ.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wymogi wynikające z umowy o dofinansowanie

W przypadku zakończenia okresu trwałości, Beneficjent jest zobowiązany do złożenia ostatecznego oświadczenia Beneficjenta o przestrzeganiu zasady trwałości projektu zrealizowanego w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 wraz z ankietą w terminie do miesiąca po jego zakończeniu.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

Zachowanie trwałości jest kontrolowane przez IZ/IP/IW.

W ramach kontroli sprawdzane jest, czy beneficjent wypełnia **inne zobowiązania wynikające z umowy o dofinansowanie**, które pozostają aktualne w okresie trwałości projektu, **w tym**:

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- Kontrola trwałości służy sprawdzeniu, czy w odniesieniu do współfinansowanych projektów nie zaszła jedna z okoliczności, o których mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego.

- Kontrola trwałości może być prowadzona w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta na próbie.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- ☐ zapewnienie, że dofinansowanie nie zostało wykorzystane **niezgodnie z przeznaczeniem** albo pobrane w nadmiernej wysokości, a **w szczególności czy:**
 - zostały utrzymane wskaźniki realizacji projektu
 - projekt nie wygenerował dochodu w rozumieniu art. 61 rozporządzenia ogólnego

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- nie wystąpiła niezaplanowana pomoc publiczna
- nie nastąpiła zmiana okoliczności powodujących możliwość odzyskania przez beneficjenta podatku VAT, który stanowił wydatek kwalifikowalny

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- przechowywanie (archiwizacja) dokumentacji związanej z projektem
- wypełnianie obowiązków w zakresie informacji i promocji
- wypełnianie obowiązku przekazywania do informacji o kontrolach projektu prowadzonych przez inne instytucje

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- zachowanie zgodności z politykami horyzontalnymi (zrównoważonego rozwoju, równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla ON, oraz równości szans kobiet i mężczyzn)
- inne wymagania wynikające z umowy o dofinansowanie

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- ✓ Kontrole realizowane są na podstawie pisemnego, imiennego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli,
- ✓ Kontrole projektów w miejscu ich realizacji lub w siedzibie beneficjenta mogą być prowadzone na próbie projektów, z zachowaniem zasady proporcjonalności,
- ✓ Metodykę doboru próby projektów do kontroli sporządza w formie pisemnej IZ lub instytucja, której IZ deleguje/powierzy to zadanie.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- ✓ Przyjęta metodyka zapewnia odpowiednią wielkość próby oraz uwzględnia poziom ryzyka charakterystyczny dla różnych typów beneficjentów i projektów, w celu osiągnięcia wystarczającej pewności w zakresie zgodności z prawem i prawidłowości transakcji będących podstawą wydatków.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- ✓ IZ lub instytucja, której IZ delegowała/powierzyła to zadanie, obowiązane są do przechowywania w formie pisemnej dokumentacji zawierającej opis i uzasadnienie stosowanej metodyki doboru próby oraz dokumentacji identyfikującej wybrane do weryfikacji projekty.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

☐ Kontrola w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta składa się z następujących podstawowych etapów:

a) zaplanowania czynności kontrolnych (m.in. zebranie dokumentów i informacji o projekcie, powołanie zespołu kontrolującego i podpisanie deklaracji bezstronności przez jego członków, sporządzenie upoważnień do kontroli);

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- b) przekazania zawiadomienia o kontroli instytucji kontrolowanej;
- c) przeprowadzenia czynności kontrolnych;
- d) sporządzenia informacji pokontrolnej wraz z ewentualnymi zaleceniami pokontrolnymi lub rekomendacjami i przekazania jej podmiotowi kontrolowanemu;

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- e) rozpatrzenia zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej wraz z ewentualnym sporządzeniem i przekazaniem ostatecznej informacji pokontrolnej, zgodnie z art. 25 ustawy wdrożeniowej;
- f) informowania o nieprawidłowościach;
- g) rejestracji wyniku kontroli w SL2014;
- h) monitorowania wdrożenia zaleceń pokontrolnych.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Kontrola trwałości

- W sytuacji sporządzenia zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji, sposób ich realizacji podlega monitorowaniu poprzez weryfikację korespondencyjną na podstawie przekazanych przez beneficjenta dokumentów lub poprzez kontrolę sprawdzającą w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta.
- Decyzję dotyczącą sposobu weryfikacji zaleceń pokontrolnych podejmuje instytucja kontrolująca, biorąc pod uwagę charakter tych zaleceń.

Kontrola trwałości

- W trakcie wykonywania czynności kontrolnych można przeprowadzić oględziny, zgodnie z wymogami art. 23 ust. 8 i 9 ustawy wdrożeniowej.
- Przyjęcie ustnych wyjaśnień lub oświadczeń w trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych dokonywane jest z zachowaniem art. 23 ust. 9 ustawy wdrożeniowej.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty

- Naruszenie zasady trwałości** – zwrot środków wraz z odsetkami liczonymi jak dla zaległości podatkowych, proporcjonalnie do okresu niezachowania obowiązku trwałości – w trybie art. 207 ust. z dn. 27.09.2009 r. o finansach publicznych, chyba że przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej stanowią inaczej.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty – przykład wyliczenia

Założenia:

- wartość środka trwałego względem którego nastąpiło złamanie zasady trwałości – **1 000 000 PLN**
- okres trwałości – **5 lat** (od 01.01.2015 r. do 31.12.2019 r.; łączna ilość dni: 1827)
- data złamania zasady trwałości – 01.05.2017 r. (do końca okresu trwałości: **976**)

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Korekty – przykład wyliczenia

- ❑ W pierwszej kolejności ustalamy jaki % całości przypada na niezachowany okres trwałości, tj. $976 \text{ dni okresu niezachowania trwałości} / 1827 \text{ dni całkowitego okresu trwałości} \times 100\%$.
- ❑ Otrzymujemy (po zaokrągleniu) wynik = 53,43 %.

Korekty – przykład wyliczenia

- ❑ W celu wyliczenia podstawy wymierzanej korekty, należy całkowitą wartość środka trwałego pomnożyć przez otrzymany wskaźnik procentowy:

$$1\ 000\ 000\ \text{PLN} \times 53,43\ \% = \mathbf{534\ 300\ \text{PLN}}$$

- ❑ Otrzymaną wartość powiększamy o należną kwotę odsetek.

Ułatwienia w okresie pandemii

☐ Art. 4 Specustawy funduszowej

Mówi, iż Komitet Monitorujący program operacyjny może zmienić zatwierdzone kryteria wyboru projektów, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach upoważnić, w drodze uchwały, IZ/IP lub wspólny sekretariat do dokonywania, na wniosek beneficjenta, zmian w projekcie **skutkujących niespełnieniem kryteriów wyboru projektów.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

□ Art. 5.

Odnosi się do przypadku gdy nieprawidłowość indywidualna jest bezpośrednim skutkiem wystąpienia COVID-19, a beneficjent wykazał, **że pomimo dochowania należytej staranności** nie był w stanie zapobiec wystąpieniu tej nieprawidłowości.

Wówczas kwota nieprawidłowości jest pokrywana **ze środków budżetu państwa.**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

□ Art. 6.

W przypadku gdy na skutek wystąpienia COVID-19 niemożliwa okazała się realizacja celu, na który został poniesiony wydatek, **wydatkowane środki w projekcie mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne**, jeżeli beneficjent wykaże, że z dochowaniem **należytej staranności** i w odpowiednim czasie podejmował niezbędne działania służące ich odzyskaniu, albo że ich **odzyskanie nie było możliwe**.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

☐ Art. 6. (cd)

Jednocześnie środki odzyskane przez beneficjenta w okresie 3 lat od uznania wydatku za kwalifikowany podlegają zwrotowi niezwłocznie, na rachunek bankowy wskazany przez właściwą instytucję.

Ułatwienia w okresie pandemii

☐ Art. 6. (cd)

Beneficjent informuje właściwą instytucję każdego roku, nie później niż **do dnia 31 grudnia**, o kwotach odzyskanych po dniu uznania danego wydatku za wydatek kwalifikowalny, przy czym ostatnia informacja jest przekazywana według stanu na dzień, w którym upływa okres 3 lat od dnia uznania tego wydatku za wydatek kwalifikowalny.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

□ Art. 12.

Gdy na skutek wystąpienia COVID-19 realizacja postanowień umowy o dofinansowanie projektu/ decyzji o dofinansowaniu projektu w zakresie **wynikającym z zatwierdzonych kryteriów wyboru projektów** jest niemożliwa lub znacznie utrudniona, odpowiednio **umowa albo decyzja mogą zostać zmienione na uzasadniony wniosek beneficjenta.**

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

- ❑ W przypadku, gdy na skutek wystąpienia COVID-19 prowadzenie postępowania administracyjnego jest niemożliwe lub utrudnione:
 - terminy na załatwienie spraw mogą być przedłużone;

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

- **Postępowania administracyjne dotyczące zwrotu środków** – nie stosuje się przepisów art. 36-38 KPA, tj. obowiązku zawiadomienia przez organ strony o niezałatwieniu sprawy w terminie, prawie strony do wniesienia ponaglenia oraz odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej pracownika, który z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub prowadził postępowanie dłużej niż było to niezbędne do załatwienia sprawy;

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

- **postępowanie może zostać zawieszona** na uzasadniony wniosek strony albo z urzędu, jednak **nie dłużej niż na 180 dni**, przy czym za okres zawieszenia **nie nalicza się odsetek od dochodzonych od beneficjenta należności**.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

Jednocześnie, w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19 właściwe instytucje (organy) mogą:

- z urzędu lub na wniosek zobowiązanego **wstrzymać wykonanie decyzji o zwrocie środków na okres nie dłuższy niż 180 dni** (za okres, w którym wykonanie decyzji jest wstrzymane, nie nalicza się odsetek);

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Ułatwienia w okresie pandemii

- **na wniosek zobowiązanego** stosować ulgi w spłacie należności, tj. umarzać je w całości lub w części, odraczać terminy spłaty całości albo części należności lub rozkładać na raty płatność całości albo części należności.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Źródła dalszych informacji o ulgach w okresie pandemii

- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fe-koronawirus/#/domyslne=1>
- <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fe-koronawirus/ustawa-z-dnia-3-kwietnia-2020-r-o-szczegolnych-rozwiazaniach-wspierajacych-realizacje-programow-operacyjnych-w-zwiazku-z-wystapieniem-covid-19-w-2020-r-zbior-wyjasnien-wybranych-przepisow>

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Źródła

- Rozporządzenie ogólne (UE) NR 1303/2013
- Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków
- Umowa o dofinansowanie w RPO WŁ
- Podręcznik MR - Zagadnienie zachowania trwałości projektu współfinansowanego z funduszy europejskich
- Ekspertyza firmy Deloitte „Nieuzasadniona korzyść”

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZMIENIAMY ŁÓDZKIE
Z FUNDUSZAMI
EUROPEJSKIMI

Szkolenie realizowane przez:
Ogólnopolskie Centrum Szkoleniowo Doradcze Sp. z o.o.
ul. Grzybowska 87
00-844 Warszawa
www: [www: www.ocsd.pl](http://www.ocsd.pl)
e-mail: biuro@ocsd.pl
na zlecenie:
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Szkolenie współfinansowane jest z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego